

AMB T DE
TARRAGONA

JORDI ROVIRA SORIANO

L'EDIFICI DEL BANC D'ESPANYA

La construcció va iniciar-se el febrer de 1928 i la inauguració va tenir lloc el 25 de setembre de 1929

Fins al 1929 Tarragona no va tenir un edifici sucursal del Banc d'Espanya de propietat pública. Aquesta institució a Tarragona havia estat de lloguer en locals privats situats al carrer d'Apodaca fins que l'estat es decidí a adquirir uns terrenys i construir d'un edifici de nova planta. Els arquitectes designats per dissenyar l'edifici tarragoní van ser José Yarnoz Larrosa i Juan de Zavala Lafora, uns professionals que per aquells temps treballaven pel Banc d'Espanya i que van ser també responsables dels projectes d'altres edificis homòlegs en poblacions de l'estat, sempre amb plantejament i característiques similars. El solar de 1.300 metres quadrats amb el número 101 de la Rambla de Sant Joan, avui Rambla Nova, feia cruïlla amb la carretera de Castelló, avui carrer Pau Casals. La construcció de l'edifici havia de comptar uns 700 metres de

planta amb uns 17 metres d'alçada. El projecte incloïa quatre plantes: un soterrani, per la caixa de reserva i caixes de lloguer, zona d'arxiu i dependències per la guàrdia civil, sistemes de calefacció i magatzem. A la planta noble, s'instal·larien les oficines, el hall, les caixes, despatx del di-

Durant anys la cambra cuirassada custodià un precià objecte, la nina d'ivori articulada del segle III d.C.

rector, administració amb lavabos. La planta principal allotjava les vivendes del director i del caixer i la planta primera, que resultava ser la darrera tenia cinc vivendes per ordenances. Finalment, en el terrat es van disposar els rentadors.

En la distribució dels materi-

als de les façanes es va usar el llisós pels sòcols de les tres façanes principals, i la pedra de la Floresta per la resta de l'edifici. La façana del darrera es va executar en pedra i en maó, donada la seva menor importància.

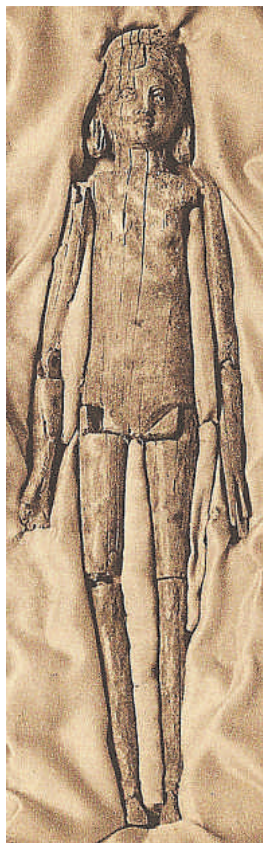
Les obres del Banc d'Espanya van iniciar-se el febrer de 1928, tot i que els primers intents decidits de construir-lo dataven de 1924, quan estava a punt de finalitzar el contracte d'arrendament que era vigent als locals d'Apodaca. Els treballs, van concloure el 21 de juny de 1929 i la inauguració oficial de la sucursal tarragonina del banc emissor va tenir lloc finalment el 25 de setembre de 1929.

El resultat va ser una construcció de gran sobrietat amb línies neoclàssiques que mostren marcadament el seu caire oficial i li confereixen un aspecte de rellevància dins del seu entorn urbà. És un dels dos únics edificis de la Rambla Nova que no esgota el cúbic en façana, ja que en gran

JORDI ROVIRA

Façana principal de l'antiga seu del Banc d'Espanya a Tarragona

La nina d'ivori en una imatge dels anys trenta

ARKIU JORDI ROVIRA

L'edifici del Banc d'Espanya es va inaugurar el 25 de setembre de 1929

part el solar està envoltat per tanca amb reixa i no pas directament tot el perímetre, com s'esdevé també amb el veí col·legi de les "Teresines", deixant espai en ambdós casos per jardí o per zona de respecte del propi edifici.

La façana del Banc d'Espanya però no s'ha mantingut inalterada, ja que durant l'època de la Segona República es retirà l'element que l'encimbellava, la corona reial de l'escut. Almenys durant dues dècades l'edifici va romandre sense aquest símbol monàrquic. Així, a les fotografies cor-

responents als anys 30 i 40 apareix la façana incompleta, més tard evidentment el símbol va ser reintegrat. També la Guerra Civil, l'afectà lleument i s'observen encara algunes petites reparacions degudes a la metralla dels bombardejos més immediats.

Una façana dividida entre dos professionals

Els contractistes de l'obra van ser Erroz i San Martín essent el pressupost total de l'obra de 1.300.000 pessetes que es van finançar amb un préstec del Ban-

co de Crédito Local. Els professionals locals que intervingueren a l'obra van ser múltiples, entre quals es van comptar Lluís Clanchet per les instal·lacions elèctriques i calefacció, Ruiz, Porqueras y Almenara per la seralleria, i Pellicer "Cavalet" pel treball de la pedra.

Precisament l'obra de picapedrer del Banc d'Espanya es va fer mitjançant concurs, tot i que a la ciutat hi havia bons professionals del tema, no disposaven separatament d'equips prou grans per afrontar l'obra

en els terminis estipulats, així es decidí adjudicar cadascuna d'unes meitats idèntiques de façana als dos picapedrers més importants. A ningú li agradava gaire treballar frec a frec amb la competència i per això la rivalitat va ser màxima. Els tarragonins de l'època un cop acabada la façana passaven estones comprovant les lleus diferències en la qualitat del treball executat que s'hi apreciaven. I s'acabaren formant grups de ciutadans defensors o detractors del picapedrer d'un costat i de l'altre.

La caixa forta que custodiava una nina

Durant anys la cambra cuirassada custodiava un dels objectes arqueològics més significatius i estimats del jaciment tarragoní. Es tracta de la nina d'ivori articulada del segle III d.C. que va ser trobada a la Necròpolis Paleocristiana i que, donat el seu valor, va ser dipositada en la caixa de seguretat de l'edifici per evitar qualsevol robatori. Quan el 1933 visità la ciutat el director general de Belles Arts, Ricardo de Orueta, la comitiva es traslladà al Banc d'Espanya, on seguint el protocol habitual en aquest tipus d'actes s'obrí la caixa blindada, es desprecintà la caixa i l'estoig que contenien la nina per poder-la mostrar a l'il·lustre visitant. Veient les dificultats que suposava poder veure la nina d'ivori Orueta va donar la idea d'exposar-la permanentment en la seu del banc però dins d'una vitrina. ●